

VALÈNCIA: VEÏNS CONTRA LA DELINQUÈNCIA

Una nit caçant gitanos

La cita és divendres a les dotze en punt de la nit. Al mig del carrer hi ha alguns vehicles i un grup d'homes i xicots quasi barbamecs. Els llums fluorescents dels neons i els fars brosmosos dels cotxes retallen burdament les cares nervioses. Es diuen paraules en veu baixa, saluden els que van arribant i es marquen recorreguts. Un motor fatigat es posa en marxa. Al nostre costat passa un altre cotxe lentament. Els ocupants es reconeixen discretament des de la foscor interior. «Aquests ja porten mitja hora fent rondes».

El barri de la Malva-rosa està entre els horts i la mar. Aquesta platja, potser la més popular de València, és ampla i interminable, amb vells xaletets que han conegut l'art *déco*, la guerra i molts diumenges tranquils. Cases de paelles, sèpia i peix fregit i vells obrers de la Unió Naval de Levante.

«Estem eixint des

Patrulles armades recorren de matinada a València el barri de la Malva-rosa. Identifiquen delinqüents amb gitanos i van a per totes. Les associacions de veïns els rebutgen, la dreta els aplaudeix i la policia els tolera. EL TEMPS va viure una «nit de cacera».

Ismael López

de fa dues setmanes. Al començament només érem dos o tres cotxes, però ara hi ha nits que en som disset i divuit, i de dues a quatre persones en cada un». El «patruller» és un comerciant de l'avinguda principal —«de noms, ¡ni un!», avisa—. Al seu establiment encara no han robat res, «però, si sóc ací, és per solidaritat. La meitat de gent que ix, l'han atracada».

Divendres 13 de novembre vora cinc-cents veïns es van reunir en un *xiringuito* de platja. Sota una atmosfera crispadíssima un nombrós grup dels presents decidia, pel seu compte, convertir-se en policies de la mitjanit, imitant la violenta idea d'altres ciutats. Naixien, així, al barri les patrulles rotatives per a fer una batuda pels llocs més conflictius «davant l'intolerable

IKONO

IKONO

Patrulles nocturnes de ciutadans a la Malva-rosa.

setge de la delinqüència i l'imparable nombre de robatoris i violacions de domicili».

L'associació de veïns, dirigida per ciutadans progressistes, es va oposar rotundament a la formació d'aquests grups justiciers. Les gestes individuals de Charles Bronson o Clint Eastwood havien fet efecte. Dijous 19, els comerciants decidien formar la seua pròpia associació.

Per a eixir a patricular de matinada compten amb una variada armeria, un arsenal complet: pals de beisbol, escopetes de perdigons, ferros, porres metàl·liques, rifles i també pistoles —«de gent que té llicència, jeh!»—. Tots poden, en un moment determinat, llançar, disparar o colpejar amb un objecte contundent un presumpte traficant o lladre. Quasi ningú, però, mostra la seua arma. En la furgoneta en què anem repetint el mateix recorregut durant unes quantes hores, dels dos patrullers només un esgrimirà, de tant en tant, una ferma i potent porra folrada de goma. Quan s'acosta un altre cotxe, amaguen els ferros ràpidament sota els baixos del seient i l'amo es trau el passamuntanyes que, com altres de

Barriada habitada per gitanos a la Malva-rosa.

la ronda, fa servir per si s'ha de cobrir, «perquè els manguis no ens reconeguen».

Abans d'anar amb la furgoneta anàvem amb un turisme. Canviem de cotxe com ho fan els altres. Tots estan ja molt «vistos». Es tornen als garatges o simplement s'aparquen lluny del

camp d'acció. Coneixen els mètodes de persecució i de seguiment policial i els posen en pràctica. Uns quants radioaficionats col·laboren en la cacera nocturna del delinqüent, generalment un gitano. «Sense novetat. Canvie».

Els comerciants, gent que ha patit molt per tirar endavant una merceria menuda, un bar de 500 pessetes el menú o un quiosc de periòdics i quincalla, estan «farts, farts de ser despullats, vexats, acaçats. Això és intolerable. No ho desitgem a ningú», com diu l'amo d'un celler menut amb dues màquines escurabutxaques. En un mateix cantó hi ha hagut cinc furts en una sola setmana. Tres atracs per dia, es calcula. Més de cent cinquanta «des que la policia va ser retirada d'ací». Casos denunciats, «perquè sense denunciar n'hi ha quasi trenta, de gent que ja es cansa de tant de tràmit i ha perdut les esperances».

«A partir de les vuit ja ixen», comenta M, igual que si parlara de legions de rates o de terribles monstres. Però es refereix a l'eixam d'atracadors «que amb tota la cara passen per les nostres tendes i, si no poden furtar-nos res, ens insulten».

Martos i el bloc rosa

No se'n parla d'una altra a la Malva-rosa. «A mi —relata F, que té una paradeta en el mercat— m'han robat tres vegades en dues setmanes. L'última els vam agafar en l'acte. Com no van poder amb els dos cadenats que havia col·locat, em serraren la porta». Les companyies d'assegurances «ja no volen saber-se res de mi i em rescindeixen les pòlisses». El mercat en què treballa F va ser construït provisionalment. Du així dinou anys. No queda

INC/N

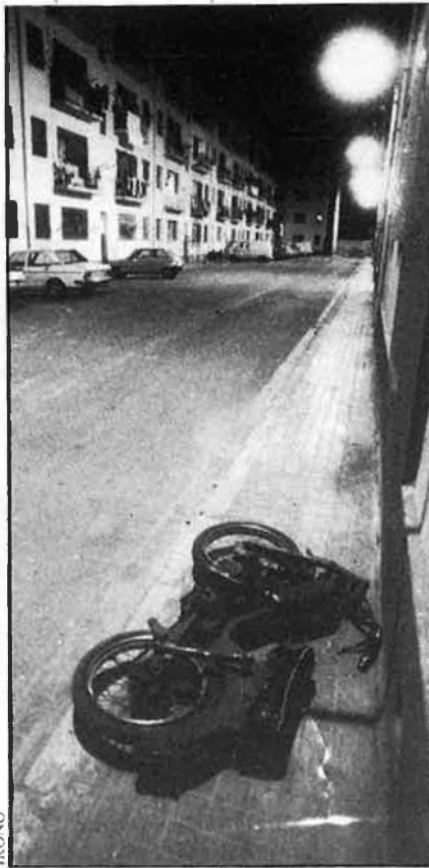
un vidre sencer al magatzem on guarda els seus gèneres. Sembla tot arrancat per un tifó atlàntic.

Seguim fent voltes per la ruta que els nostres patrullers han triat. «Va ser quan desaparegué la reserva de la policia municipal, avui en un ambulatori, que la situació d'inseguretat va començar a créixer. I des que la policia nacional deixà quasi de vigilar el barri». Pensen que, evidentment, «intimidaven els xorissos aconseguint una certa calma en el barri». Volen «que la seua presència nocturna s'intensifique, que torne la policia de barri i s'òbriga de nou la reserva, que hi haja més vigilància a peu». Des que ixen cada nit «s'ha reduït quasi a zero el nivell dels robatoris. Per on passem no s'atreveix a mangar ni Déu».

«Abans passava un cotxe de la policia; ara, perquè deixem d'eixir, ens vénen tres o quatre, de tot, furgonetes, motos, etc. És la major concentració en molts anys. Però ells passen dues o tres vegades i sobra». Fent torns per descansar, marcant-se el trajecte de cada patrulla, creuant-se constantment, la ronda s'endinsa preferentment pels carrerons més perillosos, els solars foscos vora el camp i el desolat laberint del barri gitano. El bloc rosa on també habiten païos.

«Sant Rafael, Pere Velasco, Benet Beni, Antón Martín, Sant Vicent de la Roda o els voltants de la vella Papera formen part del nostre recorregut. El conductor mira atentament davant. El veí-policia que va al costat escodriunya qualsevol que es moga pel carrer. Tots són sospitosos. «¿Els que van amb aquell cotxe? Tranquil, tranquil, són dels nostres». Assenyalen cases: «¿Veieu? En aquesta trafiquen. I en aquella on hi ha la moto a la porta, també». A trenc d'alba, més de trenta veïns circulen protegits per un barri aparentment adormit. «Demà dissabte ens duplicarem. Inclús és possible que arribem a ser-ne un centenar».

Els veïns de l'anomenat bloc Butano diuen que diàriament «trobem més de quaranta xeringues tirades. La gent es punxa ací, per darrere de l'església de Vera, en aquell parc d'allà...». Les finques on viuen els gitans, acusats de delinqüents des del mateix moment del naixement, vora el camp de l'Atlètic Levante, van ser construïts per a treballadors de l'Ajuntament de València que van quedar sense casa arran de la riuada del 57. «Allà viuen un munt de gentola, de gitans, i n'estem fins als ous, d'ells —diu un dels patrullers, jove i ben vestit. Són pisos abandonats que ells prenen per assalt i que han des-

IKONO

Habitatges de l'Ajuntament a la Malva-rosa trossat. Hi fan fogueres, en venen les portes, les canonades... !No us hi acosteu!

Acusen aquests habitatges de ser «un veritable magatzem d'objectes robats i d'armes. La policia no gosa entrar-hi i, per descomptat, els cobradors de la llum, l'aigua o el gas fa anys que no s'hi acosten». Tot és misèria i brutícia en aquests blocs per on passarem fins a quinze voltes durant la nit. Sense asfaltar, desenes de cotxes amb els eixos a l'aire, roba estesa en galeries inhumanes, l'únic senyal d'opulència són unes quantes palmeres australianes. Voltes i més voltes: «allà viu el perista». Tot i ser tan tard, en la pobríssima planta baixa, darrere unes cortinetes de cuina, el llum continua encès.

Ens acostem a un descampat. Creua la policia i esperem. «Avui no n'hi ha cap, però hi ha nits que arriben a aturar-se fins a sis taxis. Diuen que esperen un client, però són camells i esperen droga o mercaderia robada». Tot i saber que patrullar armats és del tot prohibit, la persecució del delinqüent continua. «I si els enxampem, ja poden anar preparant-se». Atonyinar-los forma part del seu pla. Fa unes nits un cotxe agafà un gitano i fou bastonejat. Quan fugia, encara va rebre dues descàrregues de perdigons.

Açò pot arribar a ser pitjor que la que es va armar a Martos, la població andalusa on els gitans van ser expulsats de les seues cases per un ferotge odi racista, cases que van quedar car-

bonitzades per sempre. «Ací també en passarà una de grossa qualsevol dia —diu un altre veí-vigilant—. L'altre dia hi havia gent disposada a cremar l'edifici on viuen els gitans i els drogaaddictes». «Hi ha molts exaltats, i això s'ha d'evitar de totes totes», aconsella, però, el jove de la furgoneta. «Però és que fins que no vegem un tio, tirat, en la platja, sec o amb el cap dins la sèquia no pararan», contesta un altre veí mentre obri el pati de la casa.

La neura i la sospita els envaeixen. Tot és perseguible. Una dona un tant grassa i madura fa estona que camina per la vorera. Pot estar vigilant o fixant-se en les cares o agafant nombres de matrícula. La segueixen. Frenen al seu costat. Aquest matí ha llogat un pis al barri, ha tornat molt tard del treball, s'ha perdut i no recorda on hi ha la seua casa. Només era això.

Una de l'Oest

«Els saben que ens movem de nit. Ara no ixen, però han de viure de nosaltres». Aquest estiu dos furgons de la guàrdia civil van venir de nit carregats de gitans. «Uns venien d'Andalusia i altres sembla que de Barcelona. Al cap de pocs mesos se'n van haver d'anar, perquè no podien conviure amb la resta. Ara n'han dut una nova remesa. Els meus amics no entenen que jo siga racista». El petit propietari d'una tenda de confecció continua el seu monòleg: «A un amic ja li han robat quatre voltes aquest mes». ¿Gitans? «No, no, gent normal».

És tot com una pel·lícula de John Wayne. Com en les reserves índies. «No som molts a la Malva-rosa, uns 20.000. Però si comptem els sioux, els peus descalços...» Textual. No passa només a València: durant la tercera setmana de novembre divuit taxistes amb els seus taxis respectius van acaçar, a cent per hora, dos gitans pels carrers d'Alacant. Volien linxar-los. Al final, la parella va aconseguir arribar a casa i refugiar-se. El motiu, una petita col·lisió amb el cotxe d'un dels taxistes. El president alacantí del gremi, un reconegut fuerzanovista, jutjat i condemnat per l'Audiència Provincial, va parlar «d'aplicar la nostra pròpia justícia».

D'altres barris de València esperen el desenvolupament de la vigilància veïnal de la Malva-rosa. «Jo comprenc que aquests comerciants s'armen, perquè al seu barri, a Natzaret o a Burjassot, es viu ja com en l'Oest, igual que a Califòrnia. I acabarem a tirs. La Malva-rosa és una zona de l'hampa, una ciutat sense llei». Vicent Marzal, membre del comitè executiu de la Con-

federació Empresarial Valenciana, diu això a la porta mateixa de la seua tenda. Un establiment antic de salades, al carrer del Trench.

El seu dependent, Vicent Julià Miquel, va morir als 51 anys el febrer passat per un tret al cor, quan intentava evitar un atracament a la joieria del mateix carrer. «Mire, el delinqüent que va apunyalat el fill de l'amo d'aquell comerç —i assenyala, en la cantonada, La Palma, una tenda molt popular de teles i roba interior— als vint dies ja

també viu en el bloc color de rosa de l'Ajuntament.

Quan abandonem la ronda nocturna —que durarà fins a la matinada—, els patrullers s'interroguen: «¿per què dimonis la policia no entra en les seues cases i els deté, si ho sap tot?» La resposta pot ser múltiple. A Alacant, per exemple, l'associació de veïns del nucli antic —que també va arribar a patrullar— va acusar diversos delinqüents de ser «delators i confidentes a sou de la policia».

¿Delinqüents o simplement gitanos?

l'havien fet fora. El jutge va dir que era un pobre xicot, però nosaltres sabíem que era un perillós social. Cal reformar la justícia. Impedir que aquesta gentola pugui eixir tan ràpidament de la presó per tornar a fer el mateix».

La delinqüència a la Malva-rosa no és superior a la de qualsevol altre barri de València —comenta un portaveu policial. Han augmentat no els atracaments sinó els robatoris, sense armes. No tenim notícies directes ací d'aquestes patrulles, encara que sí que sabem que han mantingut entrevistes amb el comissari. Per descomptat, són completament il·legals i, si els sorprenden, quedaran desarmats perquè no puguin fer cap acció».

El responsable policial «accepta tot tipus de col·laboració, però, això sí: volem informació concreta, amb noms i llocs». Els veïns s'estranyen d'aquesta resposta. «Perquè estem farts de denunciar on hi ha el fruit dels robatoris, de donar adreces de pisos on es trafica o on es realitza compra-venda fraudulenta d'or, els llocs on guarden escopetes o matxets, bars on es passa de tot, i fins el nom del *capo* de tots els nanos que actuen en la zona: un gitano, *el Chato*, d'uns 27 anys i que

La ultradreta i els conservadors han aplaudit des del començament la formació d'aquestes bandes armades. El grupuscle falangista CONS de València afirmava que aquest era «el preu que cal pagar per l'adveniment de la democràcia», enyorant, per descomptat, «l'envejable tranquil·litat de què abans gaudíem». Curiosament, dirigents de CONS controlen una agència de seguretat a València. Els interessos per tant són clars.

L'associació de veïns de la Malva-rosa, els més decidits la van acusar immediatament de «col·laboracionisme i protecció amb la delinqüència». Junt amb d'altres agrupacions del Marítim, la seua presidenta denunciava «la falta de plans i propostes d'actuació per part de les autoritats competents en qüestions com la droga, la delinqüència, la convivència, la relació paigutano i els grups marginats». Aquesta falta d'una política d'objectius incidia, a parer d'aquesta, «en la falta de recursos socials, educatius i laborals» que puguin permetre «una convivència harmònica, total i pacífica». Mentrestant, n'hi ha que pensen que armar-se fins a les dents i vigilar en les tenebres és la solució daurada. □

ENTREGA DELS PREMIS
VALÈNCIA-INNOVACIÓ

Premiar el disseny

A. R.

Un total de 143 empreses optaven enguany als «Premis València-Innovació» convocats per l'IMPIVA —l'Institut de la Mitjana i Petita Indústria Valenciana— que es concediren el passat divendres 27 de novembre.

Amb assistència del president de la Generalitat, Joan Lerma, la Sala d'Exposicions dels Vivers Municipals congregava un nombrós públic del món de la indústria, la política i el disseny valencians. Hi eren visibles, de Francis Montesinos al síndic de Greuges, Manuel Girona; el rector de la Universitat de València, Ramon Lapiedra; polítics del PSOE, com Felipe Guardiola i Jesús Sanz, l'empresari Sáez Merino, Pepa Ortiz, directora de FIMI, Pedro Agramunt, president de la Confederació Empresarial Valenciana; gent de la *fashion* com Tráfico de Modas, les dissenyadores María Dolores Enguíanos i Malen Llopis, Vicente Mateu, i Alvaro Carpena que compartien taula i acudits...

Rosa Solbes fou l'encarregada de donar la benvinguda, una benvinguda que com la resta dels parlaments, tant el del conseller d'Indústria, Andrés Garcia-Reche, com la del president de la Generalitat, Joan Lerma, es va dur a cap en correcte castellà. Després d'haver-se pronunciat les mencions a les empreses líders, s'atorgaven els «Premis València-Innovació». La convocatòria d'enguany, a diferència de la de l'any passat, la formaven quatre apartats: Disseny industrial, Disseny moda, d'Investigació i desenrotllament, i, finalment, de Diversificació industrial.

Els premis, que no podien quedar deserts, foren atorgats per quatre jurats distints. L'empresa de sabates per a bebès, Cuquito, s'alçava amb el premi de Moda, mentre Yamatrónica, ho feia amb el premi de Diversificació industrial. Autelec, S. A. s'erigia amb el d'Investigació i desenrotllament, i finalment, en el sector de disseny industrial, es concedia, ex aequo a les empreses, Andreu World, indústria dedicada exclusivament a la fabricació de cadires, i Adex, S.L., dedicada a la producció de rajoles. Menció especial: Francis Montesinos pel conjunt de la seua tasca en pro del disseny valencià i la repercussió internacional d'aquest. □